

Sygn. akt I ACa 1058/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier
Sędziowie :	SA Lucyna Świdorska-Pilis (spr.) SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 sierpnia 2014 r., sygn. akt II C 94/13,

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1) w ten sposób, że nakazuje pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w K. naprawę szkody górniczej powstałej na nieruchomości powódki K. P., poprzez:

- 1) rozkucie pęknięć w płytach G-K, wklejenie taśm - 52,48 mb,
- 2) rozkucie pęknięć ścian i przemurowanie na zaprawie cementowo-wapiennej - 78.84 mb,
- 3) naprawę pozostałych pęknięć ścian w systemie iniekcji żywicami epoksydowymi,
- 4) likwidację przesuniętych okien dachowych polegającej na wykonaniu ich regulacji, rozebranie i osadzenie od nowa - sztuk 5,
- 5) uzupełnienie odbitych tynków na naprawianych podłożach ścian sufitach,
- 6) wymianę pękniętej szyby w oknie - 1 m²,

- 7) wymianę pękniętych płytek posadzki wraz z przygotowaniem podłoża – 13,27 m² oraz uzupełnienie płytek ściennych – 2,40 m²,
- 8) naprawę lub wymianę pęknięć blatu w pomieszczeniu kuchni;
- 9) rozebranie i wykonanie od nowa kominka w salonie z cegieł klinkierowych i szamotowych - 3,15 m³;
- 10) spoinowanie ścian kominka 7,95 m²;
- 11) rozebranie licowania komina z kotłowni z cegły klinkier - 9,50 m²;
- 12) wykonanie ponowne licowania komina z kotłowni z cegły klinkier po odbudowie komina - 9,50 m²;
- 13) rozebranie konstrukcji komina z kotłowni od podłoża w kotłowni do wylotu na dachu - 2,53 m³;
- 14) wykonanie od nowa konstrukcji komina spalinowego z kotłowni ponad dach- 2.53 m³;
- 15) wykonanie i rozebranie rusztowań do odbudowy komina z kotłowni;
- 16) uzupełnienie obróbek blacharskich wokół komina - 2,90 mb;
- 17) rozebranie i ponowne wykonanie pokrycia dachu z dachówki do robót przemurowania komina z kotłowni;
- 18) rozebranie i ponowne wykonanie posadzki parkietowej w salonie wraz z cokołami - 51.20 m²;
- 19) cyklinowanie posadzki parkietowej w salonie - 51.20 m²;
- 20) malowanie posadzki parkietowej 3x w salonie - 51.20 m²;
- 21) częściową naprawę wyrzuszonego podłoża pod parkietem polegającą na skuciu i ponownym wyrównaniu do poziomu - około 30 m²;
- 22) wykonanie gładzi gipsowych po naprawianych tynkach i ścianach, sufitach przed malowaniem - 332.05 m²;
- 23) przygotowanie powierzchni do malowania;
- 24) malowanie sufitów farbami lateksowymi - 416,62 m²;
- 25) malowanie ścian farbami lateksowymi - 759,69 m²;
- 26) zabezpieczenie powierzchni pomieszczeń i urządzeń foliami – 500 m²;
- 27) naprawę odspojonych i popękanych licowań ścian zewnętrznych wykonanych z kamienia piaskowca nieregularnego metodą iniekcji żywicą epoksydową;
- 28) naprawę zerwanych instalacji alarmu całego budynku;
- 29) naprawę komina z kominka w pomieszczeniu salonu, poprzez:
 - a) rozebranie licowania z cegły klinkier komina odprowadzającego spaliny z kominka w salonie - 3,36 m²,

- b) wykonanie ponowne licowania z cegły klinkier komina odprowadzającego spaliny z kominka w salonie po jego odbudowie - 3,36m²,
 - c) rozebranie konstrukcji komina z kominka od podłoża w salonie do wylotu na dach - 2.02 m³,
 - d) wykonanie od nowa konstrukcji komina spalinowego z kominka w salonie ponad dach - 2.02 m³,
 - e) wykonanie i rozebranie rusztowań do odbudowy komina z kominka;
 - f) uzupełnienie obróbek blacharskich wokół komina - 2,24 mb,
 - g) rozebranie ponowne wykonanie pokrycia dachu z dachówki do robót przemurowania wokół tego komina,
 - h) wykonanie tynków komina z kominka wewnątrz budynku w salonie - 11m²;
- 30) wykonanie robót naprawczych związanych z deformacją i zapadliskami powstałymi w nawierzchni placu, chodników podjazdów posesji poprzez:
- a) rozebranie nawierzchni posesji z kostki brukowej – 94 m²,
 - b) rozebranie obrzeży chodnikowych – 94 mb,
 - c) wykonanie od nowa po regulacji obrzeży chodnikowych 94 mb,
 - d) rozebranie i wykonanie po regulacji niwelety podbudowy z kamienia frakcje 0 - 32 pod nawierzchnię podjazdów i chodników - 94 m²,
 - e) wykonanie od nowa nawierzchni z rozebraniem kostki brukowej podjazdów, chodników, placów - 94 m²,
 - f) regulacja zapadniętej studni odpływowej;
- 31) opracowanie dokumentacji techniczno-technologicznej;
- 32) wykonanie robót przygotowawczych, towarzyszących oraz porządkowych po zakończeniu remontu;

II. w pozostałym zakresie apelację oddala;

III. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach i Sądu Apelacyjnego w Katowicach kwotę 3 285,91 (trzy tysiące dwieście osiemdziesiąt pięć i 91/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych z czego na rzecz Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 2.000(dwa tysiące) złotych a na rzecz Sądu Apelacyjnego w Katowicach pozostałą kwotę 1.285,91 (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć i 91/100) złotych.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Lucyna Świdorska-Pilis
-------------------------------------	------------------	----------------------------

I ACa 1058/14

UZASADNIENIE

Powódka K. P. wnosila o nakazanie pozwanej (...) SA w K. naprawienie szkody górniczej w budynku mieszkalnym powódki, położonym w B. przy ul. (...) w sposób szczegółowo określony w pozwie nadto zasądzenie od pozwanej kwoty 100 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia „zaistnienia szkody” oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu żądania pozwu powódka podniosła, że jest właścicielką nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...). W dniu 9 lutego 2010 r., w wyniku ruchu zakładu górniczego, nastąpiło w rejonie B., silne tąpnięcie, czego skutkiem było wiele pęknięć w obiektach budowlanych, w tym również obiektach powódki. Powódka niezwłocznie powiadomiła pozwaną o fakcie pojawienia się rys wewnątrz budynku. Powódka otrzymała od pozwanej do projekt ugody, której nie podpisała, bowiem ujawniły się w budynku dalsze pęknięcia. Do ugody między stronami nie doszło. Uzasadniając żądanie zapłaty kwoty 100 000 zł, powódka podnosiła, że szkody jakie powstały w budynku mieszkalnym obniżyły jego rzeczywistą wartość handlową.

W odpowiedzi na pozew pozwana wносиła o oddalenie powództwa w zakresie przekraczającym zakres naprawy budynku mieszkalnego wymieniony w §(...) projektu ugody oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwana wskazywała, że uznając związek przyczynowy, zaproponowała powódce zawarcie ugody. Powódka nie przyjęła zaproponowanego zakresu naprawy, domagając się szeregu dodatkowych robót, które zdaniem pozwanej nie miały związku przyczynowego z działalnością górniczą pozwanej. W przedmiocie roszczenia o zapłatę kwoty 100 000 zł tytułem odszkodowania za obniżenie wartości handlowej budynku pozwana podawała, że na tą okoliczność nie zostały przedstawione żadne dowody.

W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji przeprowadzone zostało postępowanie dowodowe, a to:

- dowód z opinii biegłego sejsmologa, który w swych wnioskach podał, że podczas oględzin budynku stwierdził uszkodzenia wykazane przez pozwaną w ugodzie oraz dodatkowe zarysowania na elewacji zewnętrznej i uszkodzenia na parterze wewnątrz budynku. Uszkodzenia na parterze wewnątrz budynku mają zbliżony charakter do uszkodzeń, które występują na piętrze budynku;
- dowód z opinii biegłego ds. budownictwa S. F., który przedstawił szczegółowy sposób naprawienia szkody;
- dowód z opinii biegłego ds. budownictwa K. K., który roboty konieczne dla usunięcia szkody w nieruchomości powódki i ich szczegółowy kosztorys.

Ostatecznie strona pozwana wносиła o nakazanie naprawienia szkody górniczej w sposób opisany przez biegłego S. F. z wycenieniami dokonanymi przez K. K.. Powódka natomiast na rozprawie w dniu 6 sierpnia 2014 r. wniosła o nakazanie naprawienia szkody górniczej zgodnie z opinią biegłego K. K..

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach nakazał pozwanej (...) SA w K. naprawienie szkody górniczej powstałej na nieruchomości powódki K. P. w sposób podany przez biegłego S. F. oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki 7 635 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych.

W ocenie Sądu pierwszej instancji opinię biegłego K. K. uznać należało za nieprzydatną, jako że opinia ta sporządzona została niezgodnie z tezą dowodową skierowaną do biegłego, którego zadaniem była wycena robót naprawczych wyszczególnionych w opinii biegłego S. F., co zdaniem Sądu nie jest konieczne w sytuacji, kiedy naprawa szkody górniczej obciąża stronę pozwaną, powódka zaś precyzując swoje stanowisko wnosi o naprawę szkody górniczej, nie zaś wypłatę odszkodowania. Wobec powyższego sąd nakazał pozwanej naprawienie szkody górniczej zgodnie z ustaleniami biegłego S. F., którego ustalenia uznał za własne.

Od powyższego rozstrzygnięcia apelację złożyła powódka, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Jako żądanie ewentualne zgłoszony został wniosek o zmianę zaskarżonego orzeczenia, poprzez nakazanie pozwanej naprawienia szkody górniczej w sposób opisany w opinii biegłego K. K. (sprecyzowanie wniosków K- 354).

Skarżąca zarzucała:

- 1) niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności:

a) niewyjaśnienie czy wypaczenie podłogi, na parterze budynku jest spowodowane naturalnym jego technologicznym osiadaniem czy też związane jest ze szkodami górnictwem, czy przemurowanie komina spalinowego i wentylacyjnego w kotłowni należy wykonać jedynie powyżej dachu, czy też rozebrać w całości i wymurować na nowo jak zaleca w swej opinii biegły sądowy inż. K. K. (strona 10 opinii);

b) niewyjaśnienie okoliczności czy eksploatacja kominów spalinowych i kominka przez okres sześciu miesięcy do ich popęknięcia mogła spowodować takie zniszczenia, że koszty ich naprawy ponosi powódka w połowie;

c) niewyjaśnienie przyczyn deformacji placu i chodników;

d) niewyjaśnienie czy popęknięcie ścian konstrukcyjnych wewnętrznych i zewnętrznych w domu powódki stanowi naruszenie konstrukcji budynku, albowiem w sprawie tej są sprzeczne opinie wydane przez biegłego S. F. i biegłego sądowego inż. K. K.;

e) niewyjaśnienie czy nowe uszkodzenia w budynku wymienione w opinii biegłego inż. K. K. w postaci przechylenia budynku w kierunku południowo wschodnim, przesunięcia okien dachowych w ilości pięć sztuk, pęknięcia blatu kuchennego, poziomych pęknięć ścian pod oknem, poziome pęknięcia ścian pod dachem i wokół pomieszczenia na styku płyt GK i ściany kolankowej w pokoju nad garażem, pęknięcia poziome w odległości 80 cm od stropu w pokoju nad garażem, pęknięcia ściany konstrukcyjnej zewnętrznej oraz pęknięcia poziome i pionowe ściany konstrukcyjnej wewnętrznej w pokojach nr (...) po stronie zachodniej budynku na parterze są wynikiem szkód górnictwem;

f) niewyjaśnienie kto ponosi koszty zużycia wody, energii elektrycznej, wywozu gruzu i codziennego sprzątania;

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego przez błędne przyjęcie, że pęknięcia elewacji z kamienia, po dokonaniu wykuć tych uszkodzeń połączyć zaprawą cementową, a mleczkiem cementowym zatrzeć mniejsze pęknięcia - zamiast pęknięcia te wypełnić żywicą epoksydową, że komin wystający powyżej dachu należy przemurować i wymienić spękaną okładzinę z płytek klinkierowych - zamiast rozebrać komin i wybudować na nowo z cegły klinkierowej, że naprawa instalacji alarmowej powinna nastąpić poprzez połączenie zerwanego przewodu- zamiast naprawy zerwanej instalacji alarmowej w zakresie nie rozpoznanych miejsc jej przzerwania jak i stopnia uszkodzeń, elementów wyposażenia, czujek, przyłączy sygnalizatorów;

3) uchybienia procesowe polegające na nie rozważeniu w sposób należyty całokształtu okoliczności sprawy i nie wyjaśnienie istotnych dla rozstrzygnięcia punktów spornych: nie orzeczenie w wyroku o wszystkich żądaniach strony powodowej, uzasadnienie wyroku nie zawiera rzetelnego wyjaśnienia dlaczego wiarygodności i mocy dowodowej odmówił Sąd opinii biegłego inż. K. K., ani też nie zawiera podstawy prawnej na podstawie której powódka ma ponosić koszty naprawy komina i kominka w 50%. Nadto wyrok Sądu nie zawiera terminu w jakim pozwana kopalnia winna dokonać napraw;

4) naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie zamiast art. 146 i art. 222 aktualnie obowiązującego prawa geologicznego i górnictwem w związku z art. 435 kodeksu cywilnego, zastosowany został przepis art. 94 prawa geologicznego i górnictwem, które obowiązywało do 31 grudnia 2011 r.

W uzasadnieniu swej apelacji powódka - osoba działająca bez pomocy fachowego pełnomocnika - prezentowała tezę, że Sąd pierwszej instancji w sposób nieuprawniony oparł swe rozstrzygnięcie na opinii biegłego S. F., podczas gdy miarodajną rzeczą w tym zakresie była opinia biegłego K. K.. Wobec nieprecyzyjności wniosków apelacji w trakcie rozprawy apelacyjnej pełnomocnik powódki (ojciec powódki) sprecyzował, że w pierwszej kolejności wnosi o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, a ewentualnie o jego zmianę poprzez nakazanie pozwanej naprawienia szkody górnictwem w sposób podany przez biegłego K. K..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja w dużej mierze zasługuje na uwzględnienie.

Jak słusznie wskazuje Sąd pierwszej instancji w sprawie niniejszej zastosowanie ma ustawa z dnia 4 lutego 1994 roku - prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947 ze zm. dalej: p.g.g. z 1994 r.), bowiem nowa ustawa prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 196) w zakresie przepisów przejściowych zawierała regulację określoną w artykule 222, stanowiącą, że do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy. Jednocześnie w myśl zasady nieretroakcji przepisów prawa, wyrażonej w artykule 3 kc, należało uznać, że skoro zdarzenie, które wywołało szkodę miało miejsce przed 1 stycznia 2012, podstawą żądania są przepisy dotychczasowej ustawy. W tym zakresie zatem zarzut apelacji jest nieuprawniony. Kwestia ta miała znaczenie jedynie dla powołania prawidłowej podstawy prawnej rozstrzygnięcia, bowiem wobec wniosków i zarzutów apelacji ostatecznie żądaniem objęte jest już tylko naprawienie szkody poprzez przywrócenie stanu poprzedniego. Tylko marginalnie Sąd odwoławczy zauważa, że żądanie zapłaty kwoty 100 000 złotych nie zostało formalnie cofnięte, a Sąd pierwszej instancji nie odniósł się do niego w swym rozstrzygnięciu, czy to oddalając powództwo w pozostałym zakresie czy nawet umarzając postępowanie (to przy daleko posuniętej interpretacji, że powódka żądanie to cofnęła w sposób dorozumiany).

Wobec braku rozstrzygnięcia przez Sąd pierwszej instancji - w postaci oddalenia powództwa w pozostałym zakresie, w pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny rozważał dopuszczalność merytorycznego badania niniejszej apelacji. W zbliżonej materii tej wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2014 r. (V CSK 103/13). Orzeczenie to wprawdzie dotyczy wyjścia ponad żądanie pozwu w sprawach górniczych, niemniej Sąd Najwyższy wyraził tam pogląd, że to na sądzie orzekającym spoczywa obowiązek ustalenia sposobu naprawienia szkody górniczej na podstawie art. 94 ust. 1 i 3 oraz art. 95 ust. 1 p.g.g. z 1994 r. To szczególne uregulowanie stanowi wyjątek od przewidzianej w art. 321 § 1 kpc zasady wyrokowania jedynie co do przedmiotu, który był objęty żądaniem. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, że konsekwencją szczególnego uregulowania sposobu naprawienia szkody górniczej w art. 94 ust. 1 i 4 oraz art. 95 ust. 1 p.g.g. z 1994 r. jest przyjęcie, że poszkodowany ruchem zakładu górniczego nie jest uprawniony do określenia w pozwie sposobu jej naprawienia, chyba że już wówczas byłoby to możliwe (np. całkowita utrata rzeczy). Z reguły jednak możliwość taka powstaje dopiero po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, na etapie wyrokowania. Tego typu sytuacja zaistniała w rozpoznawanej sprawie. Powódka domagała się naprawienia jej szkody poprzez przywrócenie stanu poprzedniego. W toku postępowania przedstawione zostały dwa sposoby naprawienia szkody, z których Sąd wybrał jedną metodę, a powódka w apelacji domaga się nakazania naprawy według metody drugiej. Przyjąć zatem należy, że Sąd odwoławczy władnym jest do rozpoznania niniejszej apelacji. Powyższe też zapewne i skutkowało tym, że nie została zakwestionowana wartość przedmiotu zaskarżenia.

Odnosząc się do zarzutów apelacji podnieść należy, że zasadnie zarzucone zostało naruszenia przepisów procedury cywilnej, a w szczególności art. 233§1 kpc oraz art. 316§1 kpc. Sąd pierwszej instancji po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego ds. budowlanych S. F., wobec zarzutów postawionych sporządzonej przez biegłego opinii (pismo procesowe powódki z dnia 25 listopada 2013 r. K-213), dopuścił dowód z opinii biegłego ds. budowlanych na okoliczność „ustalenia mających nastąpić robót naprawczych oraz ich wartości oraz wypowiedzenia się jaki procent budynek utracił na wartości na skutek szkód górniczych” (postanowienie z dnia 5 grudnia 2013 r. K- 219). Sporządzenie opinii zlecono biegłemu K. K. (K-237). Biegły ten sporządził opinię, w której określił sposób naprawienia szkody w sposób satysfakcjonujący powódkę. Sąd w trakcie rozprawy, wyznaczonej po doręczeniu stronom opinii biegłego K. K., oddalił wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii, by następnie wydać wyrok w oparciu o opinię biegłego S. C. więcej, Sąd podał w motywach wyroku, że uznał opinię biegłego K. K. za „nieprzydatną w sprawie jako, że opinia ta sporządzona została niezgodnie z tezą dowodową skierowaną do biegłego, którego zadaniem była wycena robót naprawczych wyszczególnionych w opinii biegłego S. F., co zdaniem sądu nie jest konieczne w sytuacji, kiedy naprawa szkody górniczej obciąża stronę pozwaną, powódka zaś precyzując swoje stanowisko wnosi o naprawę szkody górniczej, nie zaś wypłatę odszkodowania”. Stanowisko to jest nieuprawnione. Po pierwsze biegłemu K. K. zlecono sporządzenie opinii na okoliczność „ustalenia mających nastąpić robót naprawczych oraz ich wartości...”, po wtóre skoro sam Sąd zlecił biegłemu ustalenie wartości robót, zdanie uzasadnienia, że wycena robót nie jest konieczna stanowi wyraz całkowitej niekonsekwencji. W końcu wskazać należy, iż skoro Sąd zdewaluował opinię biegłego S. F. (skoro dopuścił dowód z opinii kolejnego biegłego na okoliczność ustalenia robót naprawczych), po sporządzeniu przez biegłego K. jego opinii, winien bądź dopuścić dowód z kolejnej opinii biegłego czy też

instytutu, bądź konsekwentnie oprzeć swe rozstrzygnięcie na wnioskach opinii biegłego K.. W każdym wypadku wobec zakwestionowania tej opinii przez pozwaną obowiązkiem Sądu było wezwanie biegłego na rozprawę, celem złożenia ustnych wyjaśnień, stosownie do treści art. 286 kpc. Zgodnie bowiem z utrwalonym już orzecnictwem zasadą jest, że biegły po złożeniu opinii pisemnej powinien być wezwany na rozprawę. Przyjmuje się nawet, że pominięcie wezwania biegłego, który złożył pisemną opinię może być ocenione jako sprzeczne z zasadą bezpośredniości i stanowi naruszenia procedury cywilnej. Ze swej strony Sąd Apelacyjny wyraża bardziej liberalny pogląd – w sytuacji gdy opinia biegłego nie jest kwestionowana przez żadną ze stron nie zachodzi konieczność wysłuchania biegłego, odwrotna jest natomiast sytuacja, gdy złożone zostaną zarzuty, co w sprawie miało miejsce.

Mimo wskazanych wyżej uchybień oraz wniosków apelacji o uchylenie wyroku, Sąd Apelacyjny w obecnym stanie prawnym nie czuł się władnym dla wydania takowego rozstrzygnięcia. Dlatego też – w ramach postępowania apelacyjnego – uzupełnił postępowanie dowodowe.

Sąd Apelacyjny w trakcie rozprawy z dnia 16 maja 2015 r. wysłuchał biegłego K. K., który podał, że budynek już osiadł, dlatego też wypaczenie podłogi na parterze budynku i szkody na parterze są spowodowane ruchem zakładu górniczego. Zdaniem biegłego konieczne jest przemurowanie całych kominów, jest to rzecz bardzo ważna, bo zły przewód kominowy zagraża życiu użytkowników, a użytkownik ma prawo doprowadzać tam do wysokich temperatur. W ocenie biegłego to nie eksploatacja doprowadziła do obecnego stanu przewodów, tylko ruch górniczy. Jeśli chodzi o ściany, to biegły uznał, że zagipsowanie ścian spowoduje, że kolejny ruch tektoniczny doprowadzi znowu do pęknięć – optymalnym zatem rozwiązaniem jest wypełnienie szczelin żywicą epoksydową. Jeśli chodzi o komin prowadzący do kominka, to biegły przyjął również dwa inne rozwiązania – wstawienie do komina kwasoodpornej rury albo wykonanie wewnętrznego otynkowania komina pod ciśnieniem wewnętrznym. Ceny naprawy według obu metod są jednakowe. Żywotność rury wynosi 20 000 lat, żywotność kominów około 50 000 lat.

Sąd Apelacyjny uznał opinię biegłego K. K. za adekwatną dla rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności biegły wyjaśnił sporne kwestie dotyczące szkód na parterze budynku, sposobu naprawy oraz przyczyn uszkodzeń kominów. Jeśli chodzi o sposób naprawy komina prowadzącego do kominka w salonie to biegły wskazał trzy sposoby – przemurowanie komina, wstawienie kwasoodpornej rury oraz wewnętrzne tynkowanie pod ciśnieniem. Sąd przychylił się do pierwszej ze wskazanych metod. Po pierwsze biegły w swej ustnej opinii wstępnie podał, że w jego ocenie konieczne jest przemurowanie całych kominów (K- 368), nadto w swej opinii uzupełniającej (wydanej celem przedstawienia dokładnego sposobu naprawy budynku) biegły podał, że dwie alternatywne metody nie usuną głównej szkody jaką jest utrata pełnej sztywności i stabilności konstrukcji komina uzyskanej w czasie jego wznoszenia (K-420). Nadto znacznie dłuższa będzie żywotność kominów przemurowanych (ok. 50 lat) od żywotności wprowadzonej rury, która wynosi 20 000 lat.

Ponieważ pisemna opinia nie zawierała dokładnego opisu, w jaki pozwany winien usunąć szkodę, Sąd Apelacyjny zlecił biegłemu K. K. uzupełnienie opinii w tym zakresie. Opinia taka została sporządzona (K- 418-421) i w oparciu o nią Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i nakazał pozwaną naprawienie szkody.

Sąd Apelacyjny oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii. Opinia biegłego K. uznana została bowiem już wcześniej za przekonującą, adekwatną do sposobu naprawienia szkody. Zlecenie biegłemu uszczegółowienia opinii miało tylko na celu precyzyjne sformułowanie sentencji wyroku.

Nakazując pozwaną wykonanie naprawienia szkody Sąd Apelacyjny częściowo zmodyfikował sposób określony przez biegłego. W pkt. I 3) ograniczył Sąd nakaz do naprawy pozostałych pęknięć ścian w systemie iniekcji żywicami epoksydowymi – podawanie proponowanego systemu (...) było zbędne. W pkt. 5 ograniczył się Sąd do nakazania uzupełnienia odbitych tynków na naprawianych podłożach ścian i sufitach. Jeśli chodzi o wymianę pękniętych płytek posadzki wraz z przygotowaniem podłoża - 13,27 m⁽²⁾ oraz uzupełnienie płytek ściennych - 2,40 m⁽²⁾ to powierzchnie te wynikały z wcześniejszej opinii biegłego (K-250). Nakazując naprawę lub wymianę pęknięć blatu w pomieszczeniu kuchni Sąd pomiął wymiary blatu - wiadomą rzeczą jest bowiem że chodzi w tym przypadku o blat w kuchni - wskazywanie wymiarów może stanowić jedynie asumpt dla nieporozumień trakcie wykonywania wyroku. W pkt. I.

10) pominął Sąd Apelacyjny, że spoinowanie kominka winno nastąpić w/g istniejących wzorów, oraz powierzchnię spoinowania - i w tym przypadku wskazywanie wymiarów może stanowić jedynie asumpt dla nieporozumień trakcie wykonywania wyroku, oczywista rzeczą jest też to, że spoinowanie winno nastąpić w/g istniejących wzorów. W pkt. I. 17) pominął Sąd ilość m⁽²⁾ rozebrania i ponownego wykonanie pokrycia dachu z dachówki do robót przemurzenia komina z kotłowni - wiadomo bowiem o jaki komin chodzi: o komin z kotłowni, podobnież i w pkt. I. 29) g) Sąd pominął ilość m⁽²⁾ przemurzenia komina z kominka. W pkt. I 27), nakazując naprawę odspojonych i popękanych licowań ścian zewnętrznych, wykonanych z kamienia piaskowca nieregularnego metodą iniekcji żywicą epoksydową, uznał również Sąd Apelacyjny, że podawanie proponowanego systemu (...) było zbędne. W pozycji I.30) - wykonanie robót naprawczych związanych z deformacją i zapadliskami powstałymi w nawierzchni placu, chodników podjazdów posesji, ograniczył Sąd Apelacyjny nakaz do punktów od a – f opinii. Dalsze wskazania - wywiezienie spryzmowanego gruzu z robót remontowych 16,40 m⁽³⁾, utylizacja gruzu w/g kosztów średnich w ośrodkach Gminy m⁽³⁾ 16.40, sprzątnięcie i mycie całego budynku po robotach remontowych z zapylenia i zabrudzenia w/g powierzchni i elementów całego budynku wynoszącej w/g obliczeń biegłego około 1200 m⁽²⁾ - stanowią roboty porządkowe, które nakazane zostały w pkt. I. 32. Jeśli chodzi o dokumentację techniczno-technologiczną to uznał Sąd Apelacyjny, że całkowicie zbędnym jest określanie ile średnio wynosi koszt takiej dokumentacji. Również nie uwzględnił Sąd Apelacyjny pozycji: wynajem mieszkania zastępczego na czas remontu dla rodziny 1 mieszkanie, koszt przewozu rodziny do mieszkania zastępczego na okres remontu około 1 miesiąca, koszt przywozu rodziny do budynku po wykonanym remoncie mieszkania i koszt dozoru zabezpieczenia mienia rodziny w budynku w czasie remontu. Są to już rozstrzygnięcia zbyt daleko idące. Oczywiście rzeczą jest, że w przypadku generalnego remontu budynek winien być opuszczony przez mieszkańców i dozorowany. Mieści się to w pozycji „wykonanie robót towarzyszących”. O ile powódka poniesie z tego tytułu dodatkowe straty, może to stanowić przedmiot odrębnego roszczenia.

Z przedstawionych względów na podstawie art. 386§1 kpc orzeczono jak w pkt. I. wyroku. W pozostałym zakresie apelacja uległa oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

W pkt. III. wyroku nakazał Sąd pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 3 285,91 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, a to na podstawie art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.). Na koszty te składają się: wysokość nieuiszczonej opłaty od apelacji, od ponoszenia której powódka była zwolniona z mocy ustawy (2 000 zł) oraz koszty opinii biegłego: 76,91 zł (za udział w rozprawie), 992 zł (koszt opinii pisemnej) i 217 zł (koszt opinii dodatkowej). Razem 3 285,91 zł.

SSO Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Roman Sugier SSA Lucyna Świdorska-Pilis